gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Gea Hofstede	Welzijn	1 Geen armoede 2 Geen honger 3 Goede gezondheid en Welzijn 10 Ongelijkheid verminderen

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n) ter inzage
		1

rol raad	soort document
Ter besluitvorming	Raadsvoorstel

voorbereidende vergadering	agendapunt

raadsvergadering	agendapunt

onderwerp

Ondersteunende maatregelen energiearmoede

INHOUD VOORSTEL

1. In te stemmen met een energietoeslag van € 1.300 voor inwoners met een inkomen tussen de 120-150% van de bijstandsnorm.
2. Uitvoering te geven aan motie 3 zoals aangenomen tijdens de begrotingsraad van 8 november 2022 door in te stemmen met het verstrekken van de eenmalige energietoeslag ter hoogte van € 1.300 aan uitwonende studenten.
3. In te stemmen met maatregelen tegen energiearmoede waarmee maatwerkondersteuning door Stichting Urgente Noden (SUN) wordt geboden, eenmalige ophoging van het budget GelrePas en het ophogen van de vermogensnorm voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen voor 2023.
4. In te stemmen met het beschikbaar stellen van het restant Bestemmingsreserve COVID, zijnde € 513.000
5. In te stemmen met de inzet van € 500.000 vanuit de in 2021 ontvangen Ambulantiseringsmiddelen Beschermd Wonen voor de ondersteunende maatregelen energiearmoede.
6. In te stemmen met beschikbaar stellen van maximaal € 872.000 aanvullend benodigd budget vanuit de algemene reserve, bovenop de reeds beschikbare middelen vanuit de bestaande begroting, afhankelijk van de in te zetten maatregelen.

7. Mocht het rijk voor deze maatregelen nog middelen beschikbaar stellen, deze terug te laten vloeien naar de algemene reserve.
8. Het college de opdracht geven om genoemde beslispunten na besluitvorming van de gemeenteraad nader uit te werken in de daarvoor geldende regelingen.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

De financiële bestaanszekerheid van inwoners staat onder druk door de hoge energieprijzen. Met dit voorstel willen we de inwoners van de gemeente Rheden ondersteunen in de acute situatie die is ontstaan door de energiecrisis. Met dit voorstel geven we uitvoering aan de moties (2 en 3) zoals door uw raad ingediend tijdens de begrotingsbehandeling van 8 november jl. gericht op de energietoeslag voor studenten en de noodmaatregelen in het kader van de stijgende energiekosten en aan de Raad gedane toezeggingen tijdens dezelfde begrotingsraad.

Het voorliggende voorstel richt zich op ondersteuningsmaatregelen voor de acute situatie. Het college zet zich ook in voor maatregelen gericht op de lange termijn. Deze worden onder andere ingezet vanuit de aanpak energiearmoede en de prestatieafspraken met de woningcorporaties. De ondersteunende maatregelen zijn opgesteld op basis van signalen vanuit onze maatschappelijke partners en eigen organisatie. Om de maatregelen tot uitvoering te laten komen worden diverse maatschappelijke organisaties in stelling gebracht en wordt de communicatie rondom de maatregelen vorm gegeven.

Er ligt een integraal pakket aan maatregelen met aan de basis een uitbreiding van de energietoeslag voor de inwoners met een inkomen tussen de 120-150% van de bijstandsnorm. We zien bij deze groep inwoners de grootste knelling ontstaan. Er is gekozen voor een breed pakket van deels generieke maatregelen om de inwoner goed te kunnen dienen en de regelingen uitvoerbaar te houden. Wij zetten de maatregelen nu in om schulden, en andere maatschappelijk ongewenste gevolgen op de korte termijn te voorkomen. Het niet inzetten van deze maatregelen zal tot gevolg hebben dat in 2023 de reguliere budgetten worden overschreden door een veelvoud aan individuele aanvragen.

In dit raadsvoorstel worden de maatregelen benoemd waarvoor aanvullend budget benodigd is. Het volledige pakket van maatregelen is uitgewerkt in de bijgevoegde memo. De volgende maatregelen komen daardoor niet terug in het raadsvoorstel:
Maatwerk bijzondere bijstand, vervanging niet-zuinig witgoed (binnen aanpak energiearmoede), aansluiting Nederlandse schuldhulproute / Geldfit, verruiming bestedingsvoorwaarden tegoed GelrePas, BerekenUwRecht, Geld- en duurzaamheidskrant, maatwerk verenigingen en stichtingen en ondersteuning ondernemers.

In september 2022 heeft het college aangegeven € 600.000 vanuit de resterende corona middelen in te willen zetten voor een nader in te vullen noodfonds. Met de uitwerking van dit raadsvoorstel vervalt dit voorstel. Met dit raadsvoorstel doen wij een voorstel voor de brede

groep aan inwoners, ondernemers en verenigingen, zoals ook bij de inzet van de Coronamiddelen was gedefinieerd. De maatregelen zijn bedoeld als aanvulling op en ter overbrugging tot de inzet van rijksmaatregelen. Met de lokale ondersteuningsmaatregelen richten wij ons met name op inwoners. Voor ondernemers en verenigingen wordt geleund op wat het Rijk en de provincie hebben ingezet en aangekondigd voor deze doelgroepen. Uitvoering van het volledige pakket aan maatregelen overschrijdt het beschikbare bedrag vanuit de bestaande begroting. Met dit voorstel willen we u vragen in te stemmen met de maatregelen en het beschikbaar stellen van benodigde middelen vanuit de algemene reserve. Het grootste deel van de middelen wordt op verschillende manieren uitgekeerd aan inwoners. Daarnaast is dekking nodig voor ondersteuning van maatschappelijke partners en uitvoering van de maatregelen.

2 Wat is de aanleiding?

De stijging van de energieprijzen zorgt bij veel inwoners voor onrust. Inwoners komen in de knel met de betaling van de vaste lasten. We willen de financiele bestaanszekerheid van onze inwoners in deze noodsituatie ondersteunen. We zien dat bij de reeds ingezette of voorgestelde maatregelen de doelgroep met een inkomen boven de 120% buiten de boot valt. Wij willen met deze maatregelen juist ook deze doelgroep faciliteren.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Meerjarenbeleidskader Meedoen!
- Participatiewet
- Beleidsregels Participatiewet
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Iedereen doet mee! Beleidskader minima- en schuldhulpverlening 2021-2024

4 Wat willen wij bereiken?

Samen met de maatschappelijke partners onze inwoners overbrugging bieden in de acute financiële situatie die voortkomt vanuit de energiecrisis. De maatregelen worden incidenteel ingezet voor het jaar 2023. Zonder additionele middelen vanuit het rijk kunnen maatregelen niet worden verlengd voor de jaren erna.

Wij stellen alle inwoners in staat om mee te blijven doen in de samenleving, ondanks de effecten van de gestegen energierekening. Door dit samen met de maatschappelijke partners te doen, kunnen we meer mensen bereiken en wordt er ook maatwerk – door onze partners – geboden aan de inwoners met een inkomen van meer dan 150%.

Door aanvullende maatregelen in te zetten – niet opgenomen in dit voorstel en gefinancierd vanuit andere budgetten – wordt ook ingezet op de brede doelgroep waar door de raad aandacht voor is gevraagd (zoals ondernemers en verenigingen).

5 Wat gaan wij ervoor doen?

We geven invulling aan de volgende ondersteuningsmaatregelen:

- Energietoeslag ter hoogte van €1.300 voor inwoners met een inkomen tussen de 120-150% - € 1.296.250

We stellen, in samenwerking met BS&F een energietoeslag open voor inwoners met een inkomen tussen de 120-150% van de bijstandsnorm met laag tot geen vermogen. Het liquide vermogen wordt getoetst aan de hand van de normen zoals gehanteerd in de participatiewet. De maatregel is bedoeld voor inwoners die zelf geen mogelijkheid zien de gestegen kosten op te vangen.

- Energietoeslag ter hoogte van €1.300 voor uitwonende studenten - € 366.000
  We stellen de huidige energietoeslag ook open voor uitwonende studenten. Met de regeling willen we recht doen aan de uiteenlopende woonsituaties van studenten. Als aanvullende voorwaarden stellen we dat aanvrager een energiecontract op naam heeft of dat er sprake is van een significante stijging (ten minste € 80,00) van de bijdrage aan energiekosten in de huurovereenkomst.
- Ondersteuning SUN - € 15.000
  Met de generieke energietoeslag zoals hierboven omschreven worden veel inwoners geholpen. Er zal altijd behoefte blijven aan maatwerk. In aanvulling op de generieke energietoeslag wil de SUN aanvullende hulp verlenen aan inwoners met een inkomen boven de 120% (geen maximum) van de bijstandsnorm wanneer nodig.
- Aanvulling budget GelrePas - € 71.000
  Met de GelrePas ondersteunen we inwoners om mee te kunnen blijven doen. Het voorstel is de bestedingsruimte voor inwoners met een GelrePas te verbreden. Budget kan dan worden ingezet daar waar voor de inwoner de nood het hoogst is. Hiervoor worden de reguliere GelrePas budgetten ingezet.
  Door aanvullend budget beschikbaar te stellen, kan het bedrag op de GelrePas eenmalig worden opgehoogd in 2023. Dit biedt in de algehele begroting van inwoners en zorgt ervoor dat inwoners blijven participeren.
- Hogere vermogensnorm kwijtschelding gemeentelijke belastingen (2023) - € 122.750
  Recent zijn landelijk de regels over vermogensnormen bij kwijtschelding aangepast. Gemeenten hebben de mogelijkheid deze normen te verhogen. Door in 2023 te werken met verhoogde normen komen meer inwoners in aanmerking voor kwijtschelding. Dit verlicht de druk op de begroting.
- Uitbreiden uitvoeringscapaciteit € 260.000
  Er is geen ruimte om binnen de huidige bezetting dit pakket aan maatregelen uit te voeren. Om de maatregelen uit te kunnen voeren moet worden ingehuurd.

6 Wat zijn de financiële consequenties?

Het totale pakket aan maatregelen kost € 2.025.000.

Maatregelen noodfonds energiearmoede	**bedrag in €**
Energietoeslag ad € 1.300 bij inkomen tussen 120-150% van bijstandsnorm	1.296.250
Energietoeslag ad € 1.300 voor uitwonende studenten	366.000
Ondersteuning SUN	15.000
Aanvulling budget Gelrepas	71.000
Hogere vermogensnorm kwijtschelding gemeentelijke belastingen (2023)	122.750
Uitbreiden uitvoeringscapaciteit	260.000
totale kosten maatregelen	**2.131.000**

Hiervoor zetten we de volgende budgetten in:

Dekking	**bedrag in €**
Inzet restant van bestemmingsreserve COVID-19	513.000
Gedeelte van reeds voorgestelde inzet COVID-middelen	100.000
Te ontvangen rijksmiddelen compensatie studenten	100.000
Resterend minimabudget 2022	46.000
Ontvangen ambulantiseringsmiddelen Beschermd Wonen	500.000
subtotaal dekkingsmiddelen:	1.259.000
Benodigde inzet algemene reserve	872.000
totale dekkingsmiddelen	**2.131.000**

Toelichting:
Inzet restant Bestemmingsreserve COVID. Het college verwacht niet dat deze middelen nog nodig zijn om een komende Corona golf op te vangen.
Van de reeds voorgestelde aan te wenden Coronamiddelen (B&W-besluit “Inzet COVID-middelen 2022” d.d. 12 juli 2022, ter informatie gedeeld met de raad op 27-9-2022) kan € 100.000 worden ingezet. Deze middelen zijn nog niet uitgegeven en gelet op de capaciteit is dit ook niet te verwachten.
Te ontvangen middelen ad € 100.000 voor compensatie energiekosten van studenten volgens de oktoberbrief 2022 van het Rijk
Het resterend minimabudget 2022 bedraagt € 46.000.
Inzet van de in 2021 ontvangen Ambulantiseringsmiddelen Beschermd Wonen ad € 500.000 (opgenomen als vooruitontvangen subsidie in de jaarstukken 2021). Deze middelen zijn niet benodigd voor het doel waarvoor ze zijn ontvangen.

Om het totale pakket uit te kunnen voeren is er nog € 872.000 nodig vanuit de algemene middelen. Met de winterrapportage wordt een overschot verwacht van 1.378.000 euro. Het benodigde bedrag te dekken uit de algemene reserve past binnen het verwachte resultaat over 2022. Mochten er aanvullende gelden vanuit het rijk beschikbaar komen voor de in dit voorstel benoemde maatregelen, dan vloeien deze gelden terug naar de algemene middelen.

Wij onderzoeken de mogelijkheid om vanuit de inzet van een aantal incidentele voordelen bij Samenleving in 2022 de aanspraak op de algemene reserve verder te beperken. Hierbij is onder andere te denken aan:

- Aangekondigde extra middelen bijzonder bijstand volgens oktoberbrief Rijk
- Niet benodigde middelen Energietoeslag

Bij de Jaarstukken 2022 zullen we hiervoor een concreet voorstel doen.

7 Wat zijn de risico’s?

Risico’s invulling zoals voorgesteld:

- Er zullen altijd mensen buiten de boot vallen, ook bij dit volledige pakket aan maatregelen. Dit kunnen we beperken door in te zetten op goede communicatie,

verwachtingsmanagement en samenwerkingsafspraken met maatschappelijke partners.

- De maatregelen brengen aan de voorkant hoge kosten met zich mee, maar we kunnen sturen op de uitgaven door het inzetten van generieke maatregelen. Het niet nemen van maatregelen brengt aan de achterkant ook hoge kosten met zich mee.
- Voor goede uitvoering is personeel nodig. Het risico in de huidige arbeidsmarkt is dat deze moeilijk te vinden is
- Met de inzet van € 513.000 vanuit de Bestemmingsreserve COVID Sociaal Domein resteert er geen budget meer om een mogelijke nieuwe Coronagolf op te vangen
- De onttrekking een deel van de financiële middelen aan de algemene reserve heeft een nadelig effect op de solvabiliteit en verlaagt het weerstandsvermogen. De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen en het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente in staat is om mogelijke tegenvallers (risico's) op te vangen zonder dat de uitvoering van het beleid en het voorzieningenniveau van onze inwoners in gevaar komt. In de Programmabegroting 2023 (paragraaf weerstandsvermogen) hebben we gemeld dat het weerstandsvermogen weliswaar van meer dan voldoende niveau is, maar dat de solvabiliteit zich de komende jaren naar de meest risicovolle categorie gaat ontwikkelen. Om deze ontwikkeling te keren is het van belang om ons vreemd vermogen te verminderen en onze algemene reserve in komende jaren op te hogen. De voorgestelde bekostiging van voorliggende maatregelen door onder andere een substantiële inzet van de algemene reserve staat haaks op de gewenste verbetering van de solvabiliteit.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

De maatschappelijk partners hebben aangegeven noodzaak te zien voor brede ondersteuning voor de doelgroep tot 150%. Ook binnen de organisatie is draagvlak voor dit maatregelenpakket. Verwacht wordt dat veel zorgen bij inwoners worden weggenomen, maar dat de druk op de ambtelijke organisatie beperkt blijft.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Samen met communicatie en maatschappelijke partners zal een breed communicatieplan worden opgesteld.

De communicatie zal gericht zijn op:

- de inwoners: voor een groot deel gaat het om een doelgroep die niet eerder in beeld is geweest bij de gemeente of bij partners. Er moet op algemene communicatie worden ingezet via krant en sociale media, maar ook op communicatie via vindplekken zoals scholen, werkgevers en huisartsen.
- onze organisatie intern: alle collega’s moeten op de hoogte zijn van de mogelijkheden om de inwoner op de juiste manier te ondersteunen. En daar op de juiste manier nog met maatwerk op aan te sluiten wanneer nodig.
- op alle partners en doorverwijzers: voor alle partners en doorverwijzers moet een overzicht komen van alle mogelijke maatregelen en manieren op hier gebruik van te

maken. Zij kunnen inwoners doorverwijzen of inwoners helpen met het aanvragen van de benodigde ondersteuning

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

De beschikbaarheid van de middelen wordt maandelijks gemonitord via de Marap en wordt met de maatschappelijke partners in de reguliere overleggen besproken.

De Steeg,

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.

Ontwerp-raadsbesluit

De raad van de gemeente Rheden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 22 november 2022

b e s l u i t :

1. In te stemmen met een energietoeslag van € 1.300 voor inwoners met een inkomen tussen de 120-150% van de bijstandsnorm.
2. Uitvoering te geven aan motie 3 zoals aangenomen tijdens de begrotingsraad van 8 november 2022 door in te stemmen met het verstrekken van de eenmalige energietoeslag ter hoogte van € 1.300 aan uitwonende studenten.
3. In te stemmen met maatregelen tegen energiearmoede waarmee maatwerkondersteuning door Stichting Urgente Noden (SUN) wordt geboden, eenmalige ophoging van het budget GelrePas en het ophogen van de vermogensnorm voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen voor 2023.
4. In te stemmen met het beschikbaar stellen van het restant Bestemmingsreserve COVID, zijnde € 513.000.
5. In te stemmen met de inzet van € 500.000 vanuit de in 2021 ontvangen Ambulantiseringsmiddelen Beschermd Wonen voor de ondersteunende maatregelen energiearmoede.
6. In te stemmen met beschikbaar stellen van maximaal € 872.000 aanvullend benodigd budget vanuit de algemene reserve, bovenop de reeds beschikbare middelen vanuit de bestaande begroting, afhankelijk van de in te zetten maatregelen.
7. Mocht het rijk voor deze maatregelen nog middelen beschikbaar stellen, deze terug te laten vloeien naar de algemene reserve.
8. Het college de opdracht geven om genoemde beslispunten na besluitvorming van de gemeenteraad nader uit te werken in de daarvoor geldende regelingen.

START

De Steeg, Datum_raadsvergadering

De raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.